

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 45382-02-16 אלבז ואח' נ' רביבו ואח'
ת"א 26127-02-16 SKY GIM מועדון בריאות וכושר ואח' נ' רביבו

לפני כבוד השופטת מרים קסלסי

התובע (נתבע שכנגד)
והנתבעות שכנגד
1. מנחם אלבז
2. שיר לוי
3. סיון גבאי
ע"י ב"כ עוה"ד שמעון האן

נגד

הנתבעת
והנתבעת שכנגד
סיגל רביבו
ע"י ב"כ עוה"ד ארז מודעי

פסק דין

1

2

מבוא

1. לפניי תביעה ותביעה שכנגד לתשלום פיצויים בגין פרסומי לשון הרע, לפי סעיף 7א לחוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965 (להלן- **החוק** או **חוק איסור לשון הרע**), שפורסמו ברשת החברתית "פייסבוק" (להלן- **פייסבוק**). בתביעה שכנגד כלולים גם השבת 700 ₪ דמי המנוי ששילמה התובעת שכנגד עבור מינוי לה ולבתה, לקבלת אימונים אישיים במכון הכושר המנוהל על ידי התובע. הנתבעות שכנגד 2 ו-3 הן עובדות המכון.

8

2. התביעה של מר אלבז הועמדה על סך 150,000 ₪, ואילו התביעה שכנגד של הגב' רביבו הועמדה על סך 250,000 ₪. בדיון קדם משפט מיום 17.01.18 צמצם התובע תביעתו לתביעת פיצוי בגין לשון הרע ללא הוכחת נזק.

12

13

השתלשלות האירועים

3. התובע (להלן גם- **הנתבע שכנגד**) הוא מומחה בכושר גופני ובעליו של מכון כושר "סקיי גיים" (להלן- **מכון הכושר**), המתייחד באימונים אישיים בליווי מאמן מקצועי. במסגרת פעילותו העסקית, מפעיל התובע דף פייסבוק עבור מכון הכושר, בגדרו מציע את שירותיו של המכון וכולל עדכונים בדבר פעילויות ואירועים בו. דף פייסבוק זה מונה כ-1,500 חברים.

18

4. הנתבעת (להלן גם- **הנתבעת שכנגד**) רכשה מן התובע חבילת אימונים במכון הכושר. יוער כבר עתה, כי בין הצדדים קיימת מחלוקת עובדתית שעניינה בתנאי הסכם הרכישה, ובפרט בשאלה האם הוא כלל מגבלת זמן, אם לאו, כמו גם כמות האימונים הכלולה בו. עם זאת, אין חולק כי ביום 15.10.18 התקשרו התובע והנתבעת בהסכם בעל פה, לפיו הנתבעת רכשה מן התובע

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 45382-02-16 אלבז ואח' נ' רביבו ואח'
ת"א 26127-02-16 SKY GIM מועדון בריאות וכושר ואח' נ' רביבו

1 חבילת אימונים עבורה ועבור בתה לינוי, ובמעמד זה אף שילמה הנתבעת סך של 5,400 ₪ (העתק
2 הקבלה צורף כנספח 1 בכתב התביעה).
3
4 .5 ביום 20.11.15, כחודש ימים לאחר מועד התשלום, ומשהתברר למכון הכושר כי לא קיים הסכם
5 רכישה חתום בין הצדדים, חתמה הנתבעת על הסכם רכישה כאמור, בגדרו נכתב בכתב יד בחלק
6 ההערות "זו שבועי לשלושה חודשים x 2 לה וללינוי כולל ביטוח ותזונה" (צורף כנספח 2 לכתב
7 התביעה).

8
9 .6 מסיבות שאינן בשליטתה, נאלצה הנתבעת, כך לטענתה, לדחות מראש מספר אימונים בתיאום
10 עם התובע (ס' 9 לכתב ההגנה). ביום 08.02.16 פנתה הנתבעת אל התובע טלפונית וביקשה לנצל
11 שני אימונים נוספים אשר להם היא זכאית במסגרת הסכם הרכישה, כך לטענתה. התובע מצדו
12 השיב לה כי פג תוקפו של הסכם הרכישה, ומשכך היא איננה זכאית לערוך אימונים נוספים,
13 אולם לפני משורת הדין איפשר לה לערוך אימון נוסף. המדובר בשתי שיחות טלפוניות שבוצעו
14 באותו היום, אשר תמלולן צורף כנספחים א' ו-ב' לכתב התביעה.

הפרסום בפייסבוק

15
16
17 .7 לאחר שיחתם של השניים אשר הסתיימה בלא הסכמות, פרסמה הנתבעת רשומה (להלן גם-
18 "פוסט") בפייסבוק- היא מושא התביעה העיקרית- שתוכנה יובא להלן:
19 "חברים יקרים,

20 רציתי לשתף אתכם במקרה שקרה לי. רכשתי חבילה של 26 אימונים במועדון סקיי
21 גים הממוקם ברב חן. (אימונים אישיים בסך 5200 שח!!!!!!) נותרו לי מספר
22 אימונים שלא ניצלתי מסיבות אישיות. ושנגשתי למנהל המקום מר מני אלבז והסברתי
23 לו שלא היתה לי אפשרות להגיע ושיאפשר לי לסיים את מספר השיעורים שנותרו.
24 הוא דיבר אליי בזלזול וניתק לי את הטלפון בפנים לאחר דין ודברים, דיבר אליי בצורה
25 מזלזלת ומחפירה. הוא הבין שאני לא מתכוונת להמשיך ולהתאמן שם ולכן הרשה
26 לעצמו להתייחס כפי שהתייחס. בסך הכול רציתי לנצל את שני השיעורים האחרונים
27 ששילמתי בעבורם במיטב כספי, אולם הוא ניסה להתחמק ולהמנע מלאפשר לי
28 להתאמן אמר לי שכף רגלי לא תיזרוך אצלהם וניתק. בסיטואציה הזו ביקשתי לקבל
29 את כספי חזרה והוא אומר לי מצדי תלכי לבית משפט ולא תקבלי שקל.

30 אז לכל מי שחושב או מתעניין ברישום לסקיי גים בקניון רב חן שיידע למה לצפות.
31 כל עוד משלמים אתה מלך ברגע שמתברר שזה נגמר, הייחס אליך מתהפך ואתה כבר
32 סתם מטרידן ושקרן. פשוט מביש... כדאי שתשתפו על מנת שגם אחרים יקבלו יחס
33 מזלזל סוף המנוי.

34 ועל זה אמרו רבותינו "גזל" ... חבל שככה מזלזלים בלקוחות.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 45382-02-16 אלבז ואח' נ' רביבו ואח'
ת"א 26127-02-16 SKY GIM מועדון בריאות וכושר ואח' נ' רביבו

1

2 8. לצורך שלמות התמונה, יובהר כי ביום 09.02.16 פנה התובע לנתבעת באמצעות ב"כ במכתב
3 התראה בו צוין כי פרסום הרשומה כולל הכפשות שחל עליהן החוק, ודרש ממנה להסיר
4 הרשומה מרשת הפייסבוק. עוד דרש מהנתבעת לפרסם רשומת התנצלות בגין דבריה. התובע
5 סבר שהרשומה הוסרה, אך משנוכח בטעותו ביקש צו עשה זמני המורה לנתבעת להסיר הפוסט
6 מרשת הפייסבוק. בהחלטתי מאותו יום הוריתי על הסרת הרשומה כמבוקש.

7

8

התביעה שכנגד

9 9. נתבעת הגישה תביעה שכנגד בגין התגובות להם זכתה במסגרת הרשומה נשוא התביעה
10 העיקרית, אשר מהוות, לדידה, לשון הרע החייב בפיצוי. תביעתה שכנגד מתייחסת לתגובות של
11 התובע; הגברת שיר לוי, מאמנת במכון הכושר "סקיי גימ" (להלן גם- **הנתבעת שכנגד 2**);
12 והגברת סיוון גבאי, מזכירה במכון הכושר "סקיי גימ" (להלן גם- **הנתבעת שכנגד 3**).

13

14 10. לשון הרע המתייחסת לדבריו של התובע במסגרת שיחות הטלפון שקיימו השניים עובר לכתיבת
15 הרשומה על ידי הנתבעת (שתמלולן צורף כנספח א' ו-ב' לכתב התביעה). במסגרת שיחות אלה
16 אמר התובע לנתבעת, בין היתר, "**אמרתי לך יש לך אחד**"; "**איזה שטויות? איך אפשר להגיד**
17 **שנשאר לך שניים?**"; "**לא. אין דבר כזה. יש במערכת אימון אחד שלא נוצל. אימון אחד**"; **את**
18 **מנסה למשוך עוד אימון**"; "**את משקרת**". לשיטת הנתבעת המסקנה המשתמעת מדבריו אלה
19 של התובע, שנאמרו כשלצדו צדדים שלישיים ששמעו את דבריו, הינה כי הנתבעת שקרנית ועל
20 כן מהווים לשון הרע.

21

22 11. פרסום הרשומה על ידי הנתבעת, זכה למספר בלתי מבוטל של תגובות, חלקן מן הנתבעים
23 שכנגד. התובע (הוא, כאמור, הנתבע שכנגד) כתב בתגובתו "**ניצלתם את כל האימונים**"; "**המנוי**
24 **הוא לתקופה מוגבלת**"; "**הכפשות**". לשיטת הנתבעת המסקנה המשתמעת מדבריו אלה היא
25 כי הנתבעת ניסתה לקבל דבר אשר היא אינה זכאית לו, באופן העולה כדי לשון הרע.

26

27 12. הנתבעת שכנגד 2 כתבה בתגובתה לרשומה את המילים "**את חתומה על הסכם רכישה...**";
28 "**להכפיש**"; "**הוצאת דיבה**", ומהם משתמע כי הנתבעת ניסתה לקבל דבר שהיא אינה זכאית
29 לו תוך הפרת חוזה ובשקר, באופן העולה כדי לשון הרע.

30

31 13. הנתבעת שכנגד 3 כתבה בתגובתה לרשומה את המילים "**את חתומה על חוזה**"; "**את מכפישה**
32 **ומוציאה דיבה**"; "**יש לי חוזה חתום על ידך**"; "**את יודעת לקרוא?**"; "**אם עוד מישהו או**
33 **מישהי רוצה שאני אעזור לה/ו לחשב כמה חודשים זה שלושה חודשים מאוקטובר, אני**
34 **זמינה**"; "**ידע שרכשתי בגיל צעיר**".

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 45382-02-16 אלבז ואח' נ' רביבו ואח'
ת"א 26127-02-16 SKY GIM מועדון בריאות וכושר ואח' נ' רביבו

14. לטענת הנתבעת, דברים אלה מעלים את האפשרות לפיה ניסתה לקבל דבר שהיא אינה זכאית לו, תוך הפרת חוזה ובשקר, וכי היא מטומטמת שאינה מסוגלת לחשב תקופה של 3 חודשים, או יודעת לקרוא, ולכן יש בכך לשון הרע.

4

5

תמצית טענות התובע

15. התובע טען כי פרסום הרשומה בפייסבוק מהווה "פרסום" כהגדרתו לסעיף 2 לחוק, וכי תוכן הרשומה עולה כדי לשון הרע, וזאת על פי שלושת החלופות המופיעות בסעיף 1 לחוק.

8

16. עוד טען כי הפרסום הביא לפגיעה קשה בשמו הטוב של מכון הכושר "סקיי גייס" שבבעלותו. בתוך כך ציין כי הרשומה זכתה ל-170 תגובות, 25 חיבובים ומספר שיתופים. להערכת התובע, פוטנציאל החשיפה של הרשומה עמד על כ-23,500 איש. לשיטתו, פרסום הרשומה ברבים הוביל מספר לקוחות פוטנציאליים שלא להתקשר עם מכון הכושר, והדבר עלה מפורשות בתגובות לרשומה.

14

17. באשר לתביעה שכנגד, טען התובע כי זו חסרת כל בסיס, וכי התגובות שנכתבו על ידי מי מהנתבעים שכנגד נועדה לצמצם את הפגיעה והנזק שנגרמו על ידי הרשומה המקורית שכתבה הנתבעת. לטענת הנתבעים שכנגד, לשון תגובתם נוסחה בצורה מתונה, המסבירה עמדתם ללא קללות או גידופים. משכך, עומדת להם הגנת **סעיף 15(10)** לחוק הנועד להגן על פרסום שנעשה כדי לגנות או להכחיש לשון הרע שפורסם קודם לכן.

20

21

תמצית טענות הנתבעת

18. בפתח סיכומיה טענה הנתבעת כי לאור היעדרותה של הנתבעת שכנגד 2 (היא הגב' לוי) מן הדיונים, כמו גם נוכח העובדה כי לא הוגש תצהיר עדות ראשית מטעמה, הרי שיש ליתן פסק דין נגד הנתבעת שכנגד 2 ולטובת הנתבעת, וזאת לפי **תקנה 157(2) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984 (להלן- התקנות)**.

26

19. הנתבעת טענה בסיכומיה כי יש לפסול כראיה את מסמך "רישום האימונים", מסמך "הסכם ההתקשרות" (הוא הסכם הרכישה) וכן צילומי הרשומה נשוא התביעה העיקרית שכן אלה לא הועברו לרשות הנתבעת במסגרת מסמך הדרישות המקדמיות (שהוגש וסומן נ/2). משכך, לפי סעיף 114א לתקנות אין לקבל מסמכים אלה כראיה. בהמשך ישיר לאמור, נטען על ידי הנתבעת כי יש לפסול כל טענה המתבססת על ראיות אלה וזאת לאור "כלל הראיה הטובה ביותר", והעובדה כי לא הוגשו המסמכים המקוריים.

32

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 45382-02-16 אלבז ואח' נ' רביבו ואח'
ת"א 26127-02-16 SKY GIM מועדון בריאות וכושר ואח' נ' רביבו

20. הנתבעת טענה כי צילומי הרשומה שהוגשו על ידי התובע מלמדים כי מועד צילומם נכתב בכתב יד, באופן העולה כדי הטעיית בית המשפט. בנוסף, בכל הצילומים מופיעה אותה רמת טעינה-86%, כמו גם שעה זהה, באופן המוכיח כי הצילומים הופקו באותו המכשיר ובאותה השעה, ולא במועדים שונים כנטען על ידי התובע.

21. עוד נטען לפגמים בהסכם שנכרת בין התובע לנתבעת, בדבר מספר האימונים להם זכתה הנתבעת בפועל, ובפרט הוטמע כי החוזה ביניהם לא כלל מגבלת זמן. טיעונים אלה בדבר נפקות החוזה בין הצדדים נועדו לבסס את טענת הנתבעת כי "אמת דיברה". בתוך כך נטען, כי שימושה במונח "גזל" נכון בנסיבות המקרה דנא, שכן לשיטתה החזקת התמורה עבור האימונים שלא ניתנו לה על ידי התובע עולה כדי גזל.

22. בנוסף נטען כי החוק מקים לנתבעת הגנות נוספות. האחת, לפי סעיף 15(2) לחוק, שעניינו חובה מוסרית או חברתית לפרסום; והשנייה, לפי סעיף 15(3) לחוק, שעניינו הגנה על עניין אישי כשר של הנתבעת. בשים לב להגנות הקמות לנתבעת, הרי שחלה בעניינה החזקה בסעיף 16(א) לחוק.

דיון והכרעה

המסגרת הנורמטיבית

23. כידוע, תכליתו של חוק איסור לשון הרע בהתמודדות עם ההתנגשות בין זכותו של אדם לשם טוב, הקשורה קשר הדוק לגרעין זכותו לכבוד, לבין זכויות אחרות, כדוגמת הזכות לחופש הביטוי (ראו, מבין פסיקה ענפה בסוגיה זו את דנ"א 2121/12 פלוני נ' ד"ר אילנה דיין אורבך (18.09.14)(להלן- **דנ"א אילנה דיין**)). במרוצת השנים דנה הפסיקה לא אחת בשאלה האם זכות אחת גוברת על השנייה, בהיותן שתי זכויות יסוד חשובות במעלה, ואולם תשובה לשאלה זו אינה קבועה או מוחלטת כי אם תיבחן על פי אמות המידה שמתווה חוק איסור לשון הרע, כמו גם על פי נסיבותיו של כל מקרה ומקרה, תוך איזון עדין בין שתי הזכויות באופן המקדם את ערך כבוד האדם (ראו ב-רע"א 10520/03 **בן גביר נ' דנקנר** (12.11.06)(להלן- **עניין בן גביר**)).

24. נדמה כי המקרה דנא מגלם במידה רבה את ההתפתחות המטאורית שנתרחשה מאז חקיקת חוק איסור לשון הרע, וביכולת הפרט לממש את זכותו לחופש הביטוי באמצעי המדיה השונים. בעוד בעבר הלא רחוק שלטה המדיה הכתובה, שהייתה בעלת הפוטנציאל הכמעט מלא לפרסומי לשון הרע, הרי שכיום, בעידן האינטרנט, יכול כל פרט ופרט לפרסם הגיגיו ודעותיו לעיני כל. המשפט, מטבע הדברים, היה ער לשינויים אלה, והפסיקה הציגה לא אחת את ההשפעות הקיימות בבסיס ההאצה הטכנולוגית והשפעותיה על מימושן של זכויות אלה. ראו למשל בפסק

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 16-02-45382 אלבו ואח' נ' רביבו ואח'
ת"א 16-02-26127 SKY GIM מועדון בריאות וכושר ואח' נ' רביבו

1 דינו של השופט ריבלין ברע"א 4447/07 מור נ' ברק אי.טי.סי. [1995] החברה לשרותי בזק
2 בינלאומיים בע"מ (2010) (להלן: עניין מור):
3 "האינטרנט הוא "כיכר העיר" החדשה שהכול שותפים לה. המדיום החדש – המרחב
4 הווירטואלי – מצוי בכל ופתוח לכל. הכלים שהוא מציע, ובהם "חדרי השיח", הדואר
5 האלקטרוני, הגלישה על גלי הרשת העולמית ובתוך הרשתות החברתיות – מאפשרים
6 קבלת מידע והעברתו, "האזנה" לדעות של אחרים והשמעתן של דעות עצמיות. זהו
7 אפוא אמצעי דמוקרטי מובהק המקדם גם את עקרון השוויון ומציב מחסום בפני
8 התערבות שלטונית ובפועל רגולטיבית בחופש הביטוי."
9

10 25. יוצא אפוא כי לצד היתרונות בדבר הנגישות והזמינות של האינטרנט בכלל, ולרשתות
11 החברתיות בפרט, קיים פוטנציאל לניצול ושימוש לרעה של הרשתות החברתיות כפלטפורמה
12 לשידור מסרים שליליים ופוגעניים העולים כדי לשון הרע החייב בפיצוי. לעניין זה יצוין, כי
13 נפסק כי חוק איסור לשון הרע חל אף על פרסומים ברשת החברתית "פייסבוק", בשינויים
14 המחייבים (ראו בעניין מור; רע"א 1688/18 יגאל סרנה נ' בנימין נתניהו (15.04.18). עוד נפסק
15 כי תגובה לרשומה יכול שתיחשב לפרסום לשון הרע (ראו רע"א 3086/17 ביהדנה נ' מרקוס
16 (פורסם בנבו, 18.05.17), ולאחרונה אף נפסק בבית המשפט המחוזי בתל אביב כי שיתוף
17 (share) של רשומה יכול גם כן להוות פרסום לשון הרע (ראו ע"א (ת"א) 35757-10-16 נידיילי
18 תקשורת בע"מ נ' שאול (16.01.19), ערעור בסוגיה זו תלוי ועומד בבית המשפט העליון).
19

האם תוכן הרשומה מהווה לשון הרע?

20
21 26. ההלכה הפסוקה קבעה כי בחינת השאלה האם ביטוי עולה כדי לשון הרע תעשה במספר שלבים.
22 בשלב הראשון יש לבחון את הביטוי והמשמעות העולה ממנו באופן אובייקטיבי בהתאם
23 לנסיבות חיצוניות וללשון הדברים; בשלב השני יש לבחון האם מדובר בביטוי המטיל חבות
24 בגינו; בשלב השלישי יש לבחון האם עומדת למפרסם אחת מן ההגנות המופיעות בחוק איסור
25 לשון הרע; ובשלב הרביעי האחרון יש לדון בשאלת הפיצויים (ראו בפסק דינו של הנשיא ברק
26 ב-ע"א 4534/02 רשת שוקן בע"מ נ' הרציקוביץ, פ"ד נח(3) 558, 568 (2004)).
27

28 25. סעיף 1 לחוק איסור לשון הרע מורה: "לשון הרע היא דבר שפרסומו עלול –

- 29 (1) להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרה לשנאה, לבוז או ללעג מצדם;
- 30 (2) לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחסים לו;
- 31 (3) לפגוע באדם במשרתו, אם משרה ציבורית ואם משרה אחרת, בעסקו,
32 במשלה ידו או במקצועו;
- 33 (4) לבזות אדם בשל גזעו, מוצאו, דתו, מקום מגוריו, גילו, מינו, נטייתו המינית
34 או מוגבלותו;
- 35
- 36

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 45382-02-16 אלבז ואח' נ' רביבו ואח'
ת"א 26127-02-16 SKY GIM מועדון בריאות וכושר ואח' נ' רביבו

- 1 בפסיקה נקבע כי המבחן לבירור האם ביטוי עולה כדי לשון הרע הינו מבחן אובייקטיבי, בגדרו
2 יש לתור אחר המשמעות העולה מן הביטוי בעיני האדם הסביר (ראו בעניין בן גביר; ע"א 740/86
3 תומרקין נ' העצני, פ"ד מג(2) 333, 337)).
4
5 27. יישום המבחן האמור על נסיבות המקרה שלפניי מוביל למסקנה כי יש לראות בתוכן הרשומה
6 שפרסמה הנתבעת כעולה כדי לשון הרע. אכן, אין חולק כי לקוח רשאי להביע את חווייתו
7 האישית משירות שניתן לו ואותו רכש מכספו שלו, שאם לא כן הרי שנרוקן מתוכן את מנגנון
8 הביקורת שנועד לאפשר ללקוחות להביע את תחושותיהם סביב קבלת שירות. עם זאת, בחינה
9 מדוקדקת של הרשומה מעלה כי הנתבעת עשתה שימוש במטבע לשון שנועד להדגיש את היותו
10 של התובע גזלן שמונע מתאוות בצע- הא ותו לא. פרשנות אובייקטיבית של הרשומה מעלה כי
11 התובע הינו אדם שכל רצונו להשיג לקוחות, להציע להם שירות אקסקלוסיבי, אולם מיד לאחר
12 קבלת הכספים יעניק להם יחס מזלזל.
13
14 28. הנתבעת חתמה את הרשומה בה גוללה את התנהלותו של התובע במשפט "ועל זה אמרו רבותינו
15 "גזל"..." המשמעות העולה מביטוי זה בעיני האדם הסביר הינה כי מדובר בהתנהלות העולה
16 כדי גניבה ממש של כספי הנתבעת, וברי כי יש באמור כדי לפגוע בתובע ובעסקו- הוא מכון
17 הכושר "סקיי ג'ים". טענת ההגנה לפיה הרשומה התייחסה אך למכון הכושר ולא לתובע עצמו
18 (פס' 97-101 לסיכומי הנתבעת) אין בה ממש, שכן, כאמור לעיל, סעיף 1(3) לחוק איסור לשון
19 הרע מציין מפורשות כי לשון הרע היא פרסום שעלול לפגוע במשרתו של אדם, כמו גם בעסקו.
20 יתרה מכך, העובדה שבסיום הרשומה תיגה הנתבעת את שמו של התובע, ואף ציינה את
21 תפקידו כמנהל מכון הכושר בגוף הרשומה, מלמדת כי ראתה בו כבעל העסק והאחראי הישיר
22 למצבה (פעולת "תיוג" בפייסבוק נועדה לקשר את פרופיל הפייסבוק של התובע לרשומה
23 המדוברת, באופן החושף את חבריו של התובע בפייסבוק לרשומה האמורה).
24
25 29. באשר לרכיב הפרסום; חוק איסור לשון הרע מגדיר בסעיף 2 :
26 "פרסום, לענין לשון הרע - בין בעל פה ובין בכתב או בדפוס, לרבות ציור, דמות,
27 תנועה, צליל וכל אמצעי אחר".
28 הרשומה שפרסמה הנתבעת ברשת החברתית כללה 25 חיבובים (לייקים), 170 תגובות ומספר
29 שיתופים. בהיתן האמור, בשים לב לפסיקה שהכירה זה מכבר בפרסומי פייסבוק ככאלה הניתן
30 להחיל עליהם את החוק, הרי שמתמלא אף תנאי הפרסום.
31

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 45382-02-16 אלבז ואח' נ' רביבו ואח'
ת"א 26127-02-16 SKY GIM מועדון בריאות וכושר ואח' נ' רביבו

1 נוכח האמור לעיל עד כה, אני קובעת כי יש בפרסום הרשומה על ידי הנתבעת כדי לפגוע בשמו
2 הטוב של הנתבע, בהיותו מנהל מכון הכושר "סקיי גיים", ומטבע הדברים אף לפגוע במשלח ידו
3 כבעל עסק. אפנה כעת לבחון האם לנתבעת עומדת אחת ההגנות הקבועות בחוק.
4

הגנת "אמת דיברתי"

5
6 31. הנתבעת טענה לפגמים בהסכם רכישת המנוי, ובפרט כי הסכם הרכישה לא היה מוגבל בזמן.
7 בתוך כך נטען כי העובדה שלא קיבלה תמורה עבור סך התשלום ששילמה עבור המנוי מהווה
8 "גזל", ומשכך קמה לה הגנת אמת בפרסום לפי סעיף 14 לחוק.
9

10 32. סעיף 14 לחוק איסור לשון הרע מורה:

11 **"במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה שהדבר שפורסם היה אמת**
12 **והיה בפרסום ענין ציבורי; הגנה זו לא תישלל בשל כך בלבד שלא הוכחה אמיתותו של**
13 **פרט לוואי שאין בו פגיעה של ממש."**
14

15 33. הגנת "אמת בפרסום" כוללת שני יסודות: הראשון הינו כי דבר הפרסום הינו אמת; והשני הינו
16 כי יש בפרסום משום עניין ציבורי (ראו למשל ב-ע"א 9462/04 מורדוב נ' ידיעות אחרונות בע"מ,
17 פ"ד ס(4) 13, 32 (2005)). הגנה זו מבטאת את רצון המחוקק לאפשר פרסום תכנים שיש בהם
18 משום פגיעה בשמו של אדם, וזאת אך כאשר מדובר בדברי אמת בעלי עניין לציבור "ההנחה
19 היא כי בפרסומים מעין אלה יש תועלת חברתית וכי הם תורמים לדיון הציבורי ול"שוק
20 הרעיונות" במידה המצדיקה הגנה, רק מקום שהם נכונים" (דנ"א אילנה דיין, פס' 22 לפסק
21 דינו של השופט גרוניס).
22

23 34. לאחר שעיינתי בכתבי הטענות ושמעתי את עדויות הצדדים בפני, מצאתי כי הנתבעת לא עמדה
24 בנטל הנדרש להוכחת אמת דבריה, ומשכך לא חסה תחת ההגנה האמורה, ואבאר קביעה זו.
25

26 35. התובע העיד בפניי באשר לנסיבות כריתת הסכם הרכישה, תוך שהבהיר כי המנוי שרכשה
27 הנתבעת מוגבל בזמן. מנגד, הנתבעת שבה וחזרה על כך שלא קיבלה את מלוא האימונים אותם
28 רכשה, תוך שהדגישה לא אחת בעדותה כי המנוי לא כלל מגבלת זמן כלשהי. במחלוקת האמורה
29 אני סבורה כי הדין עם התובע. עדותו הקוהרנטית של התובע, לפיה הנתבעת רכשה מנוי
30 לתקופה של שלושה חודשים עבורה ועבור בתה, הייתה מהימנה עליי ואף גובתה בראיות
31 מחזקות. כך למשל, בקבלה מיום 18.10.15 (נספח 1 לכתב התביעה) צוין בסעיף התיאור כי
32 מדובר במנוי דו שבועי לשלושה חודשים. כאשר נשאל התובע בחקירתו הנגדית מדוע אם מדובר
33 במנוי לשלושה חודשים תאריך הסיום הינו 17.04.16 השיב כי "אציין שזה התאריך המקורי של

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 45382-02-16 אלבו ואח' נ' רביבו ואח'
ת"א 26127-02-16 SKY GIM מועדון בריאות וכושר ואח' נ' רביבו

- 1 המנוי שמתחלק לשניים בין סיגל ללינוי, אז בחישוב נורא פשוט אנחנו יכולים להבין שהתאריך
2 השתנה בגלל שהתחלקו במנוי, המחיר המקורי למנוי של שישה חודשים לאחר הנחה 5400 ש"ח
3 וזה מנוי שהתחלק לשניים, לכן המנוי היה אמור להסתיים לא ב-17.4 אלא ב-17.1 לכל אחת
4 מהן" (עמ' 5 לפרוט' מיום 10.2.19, ש' 15-18). תשובתו זו של התובע עולה בקנה אחד עם
5 הראיות כמו גם עם כללי ההיגיון והשכל הישר.
6
- 7 36. זאת ועוד; הסכם הרכישה (נספח 2 לכתב התביעה), אשר אין חולק כי נחתם כחודש ימים לאחר
8 מועד רכישת המנוי, קובע מפורשות בחלק ההערות כי מדובר במנוי דו שבועי לשלושה חודשים
9 לנתבעת ועבור בתה. הנתבעת טענה לעניין כי הערה זו הוספה בכתב יד ללא הסכמתה (פס' 38
10 לסיכומי הנתבעת), ואולם גם בטענה זו אין ממש. ראשית, הנתבעת חתמה על הסכם הרכישה
11 ולא הועלתה שום טענה מצידה בדבר זיוף חתימתה. שנית, סעיף 1 להסכם הרכישה, תחת
12 הכותרת "תנאים כלליים" (אשר לא כתוב בכתב יד) מציין כי "המנוי תקף לזמן אליו נרשמים
13 (3/6/12 חודשים)...". נתון זה יש בו כדי לחזק את גרסת התובע לעניין מגבלת הזמן, אשר מהווה
14 התנהלות עסקית ברורה וקבועה של מכון הכושר אשר בבעלותו. חתימתה של הנתבעת מופיעה
15 לצד סעיף זה אשר אין חולק כי לא הוסף לאחר חתימתה. שלישית, אך לא בשולי הדברים,
16 במהלך עדותה של הנתבעת בבית המשפט ניכר היה כי אינה זוכרת פרטים רבים מיום החתימה
17 על הסכם הרכישה, באופן המקשה להסתמך על טענתה הלא מבוססת לפיה לא חלה מגבלת
18 זמן. אעיר כי במהלך הדיון הנתבעת לא זכרה פרטים שעלו מתצהירה (עמ' 15 לפרוט' מיום
19 10.2.19).
20
- 21 37. הלכה למעשה הרי שטענת הנתבעת אין לה על מה להישען, והיא עומדת בסתירה לראיות
22 פוזיטיביות וברורות המלמדות על הסכם רכישה בהיר ונהיר. גם טענות הנתבעת בדבר לחץ
23 לחתום על ההסכם התבררו כלא היו. כך, העידה הנתבעת כי אותו לחץ שחוותה היה "מבחינתי
24 זה לחץ לרדת במשקל" (עמ' 13 לפרוט' מיום 10.2.19, ש' 17) ובהמשך עדותה מסרה כי לרוב
25 היא נוטה להאמין לאנשים ולכן לא קראה ההסכם מילה במילה "אני נוטה להאמין לאנשים
26 ואני חותמת" (עמ' 14 לפרוט', ש' 10); "בסדר, לא תמיד אני קוראת משפט ומשפט אני אדם
27 מאמין" (שם, ש' 12); "לא קראתי ממש ממש" (שם, ש' 16).
28
29
- 30 38. הנתבעת שבה וציינה כי הגיעה לאימונים פעמיים בשבוע, וזאת על פי רצונה שלה וללא קשור
31 להסכם הרכישה, לפיו מספר האימונים השבועיים בחלוקה שווה הינו פעמיים בשבוע.
32 כשעומתה עם המונח "דו שבועי" המופיע בחוזה ציינה כי "לא יודעת, לא התייחסתי למילה
33 הזאת" (עמ' 17 לפרוט', ש' 8). בהינתן התעקשות הנתבעת כי הסכם הרכישה לא כלל מגבלת
34 זמן, הרי שתמוהה בעיני העובדה כי פרט זה לא הועלה על ידה במסגרת כתיבת הרשומה

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 45382-02-16 אלבז ואח' נ' רביבו ואח'
ת"א SKY GIM 26127-02-16 מועדון בריאות וכושר ואח' נ' רביבו

1 בפייסבוק באופן שיחזק את טענתה. תחת זאת, ציינה הנתבעת ברשומה אך כי לא קיבלה את
2 כלל האימונים אותם רכשה, מבלי שיצאה חוצץ נגד מגבלת זמן אשר כלל לא הובא לידיעתה
3 לגביה.
4 39. כאמור, הנתבעת חזרה לא אחת בעדותה כי לא קיבלה את מספר האימונים אותם רכשה
5 בהתאם למנוי. בבית המשפט העידה כי "אני שוב אומרת, אני לא צריכה להסתכל על הסעיף,
6 קניתי מנוי של 54 שיעורים לי ולבתי, חצי מזה-27 לבתי ו-27 ליי" (עמ' 19 לפרוט' מיום
7 10.2.19, ש' 1-2). עמידתה האיתנה של הנתבעת סביב נתון זה לא ברורה כלל ועיקר, שכן תוכן
8 הרשומה נשוא התביעה, שפורסמה בפייסבוק על ידי הנתבעת, מלמדת כי היא עצמה רכשה מנוי
9 הכולל 26 אימונים "רציתי לשתף אתכם במקרה שקרה לי. רכשתי חבילה של 26 אימונים
10 במועדון סקיי ג'ים הממוקם ברב חן" (ראו נספח 3 לכתב התביעה). מנגד, טענת התובע בדבר
11 מספר האימונים והבלבול שנבע סביב נתון זה הניחה את הדעת, ולפיה יש לערוך אבחנה בין
12 ניצול אימון מפאת השתתפות לבין ניצול אימון שנקבע במערכת אולם המתאמן לא השתתף בו
13 ולא הודיע על כך מראש (פס' 25 לכתב התביעה).
14

15 40. לאור האמור לעיל, אני סבורה כי הנתבעת לא הוכיחה כי התובע גזל את כספה- ההיפך הוא
16 הנכון. התובע היה מוכן לאפשר לה לערוך אימון נוסף, לפני משורת הדין וחרף פקיעת תוקפו
17 של הסכם הרכישה. בהינתן האמור, הרי שהנתבעת לא הוכיחה את הרכיב הראשון- הוא אמת
18 הפרסום- בהגנה לפי סעיף 14 לחוק, וממילא מתייתר הצורך לבחון את הרכיב השני שעניינו
19 בעניין לציבור.
20

הגנת תום הלב

21
22
23 41. הנתבעת טענה כי עומדת לה הגנת תום הלב לפי סעיף 15(2) לחוק בכך שחשה חובה מוסרית
24 ו/או חברתית להזהיר את הלקוחות הפוטנציאליים של מכון הכושר, וכן לפי סעיף 15(3) לחוק
25 בכך שללקוחותיו הפוטנציאליים של מכון הכושר עניין אישי כשר בתוכן הפוסט.
26

27 42. סעיף 15 לחוק איסור לשון הרע מורה:

28 "במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה אם הנאשם או הנתבע
29 עשה את הפרסום בתום לב באחת הנסיבות האלו:

30 ...

31 (2) היחסים שבינו לבין האדם שאליו הופנה הפרסום הטילו עליו חובה חוקית,

32 מוסרית או חברתית לעשות אותו פרסום;

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 45382-02-16 אלבז ואח' נ' רביבו ואח'
ת"א 26127-02-16 SKY GIM מועדון בריאות וכושר ואח' נ' רביבו

1 (3) הפרסום נעשה לשם הגנה על ענין אישי כשר של הנאשם או הנתבע, של
2 האדם שאליו הופנה הפרסום או של מי שאותו אדם מעוניין בו ענין אישי כשר;

3 ...

4
5 43. הסעיף מאפשר פרסום של ביטוי, הגם שאינו אמת, בהתקיים שני תנאים מצטברים :
6 האחד, כי הנתבע עשה את הפרסום בתום לב; השני כי הפרסום נעשה באחת הנסיבות המנויות
7 בסעיפי המשנה של סעיף 15 לחוק. בהגנה זו באה לידי ביטוי תפיסת המחוקק לפיה, חרף
8 העובדה כי אין המדובר בפרסום אמת, קיימים אינטרסים ציבוריים חשובים במעלה
9 המצדיקים התבטאות חופשית (ראו ב-ע"א 844/12 מולקנדוב נ' פרוש (22.02.17)).

10
11 44. הנסיבה המתוארת בסעיף 15(2) לחוק הינה כי בין מפרסם האמרה לבין הנמען קיימים יחסים
12 המטילים על המפרסם חובה מוסרית, חברתית או חוקית לפרסום. ראו לעניין זה דבריו של כבי
13 השופט גרוניס בדנ"א אילנה דיין :

14 "פרשנות לשון הסעיף מלמדת, לטעמי, כי ההגנה בנויה משלושה רכיבים ששילובם
15 מקים חובה לפרסום – היחסים שבין המפרסם לנמען הפרסום, תוכנו של הפרסום
16 והנורמה החוקית, החברתית או המוסרית המחייבת לפרסום דברים אלה. כל אחד
17 משלושה גורמים אלה עשוי להשפיע על השאלה אם יש להכיר בחובת פרסום, שהיא,
18 כאמור, תנאי לתחולת ההגנה. היחסים בין המפרסם לנמען עשויים ללוש מגוון צורות.
19 יש שהיחסים נוצרים מכוח הדין, יש שמדובר ביחסים משפחתיים, חברתיים או
20 מקצועיים שהתקיימו קודם לפרסום ואפשר אף שלא התקיים כל היכרות בין המפרסם
21 לנמען. קיומם של היחסים מניח שני צדדים הכרחיים – המפרסם, שעליו מוטלת חובת
22 הפרסום והנמען, שאליו בלבד יש לכוון את הפרסום. פרסום החורג מתפוצת הנמענים
23 שכלפיהם קמה החובה, לא יוכל לזכות להגנה לפי סעיף 15(2) לחוק".

24
25 45. יישום העקרונות הפסיקטיים שהובאו לעיל מוביל למסקנה כי דינה של טענת ההגנה להידחות.
26 בראש ובראשונה, כלל לא הובהר על ידי הנתבעת מהו מקור החובה המצדיק את פרסום
27 הרשומה. אמת, הפסיקה ציינה לא אחת כי אין החובה חייבת להיות בעלת מקור חוקי, וזו
28 יכולה להיות מעוגנת בנורמה חברתית מקובלת בחברה. דא עקא, במקרה דנא הרשומה
29 שפרסמה הנתבעת מיועדת הייתה לעיני כל וקשה להלום את הטענה כי לנתבעת חובה מוסרית
30 או חוקית להזהיר את כלל משתתפי הרשת החברתית פייסבוק מפני התובע ומכון הכושר. יודגש
31 כי אין המדובר בפרסום בקבוצה סגורה של משתתפים בענייני ספורט, לדוגמה, שאז ייתכן
32 ופרסום הרשומה היה עלול להיות מובן. בענייננו, הנתבעת פרסמה את הרשומה בתפוצה רחבה
33 ולא הוכחה חובה העומדת בבסיס הפרסום.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 45382-02-16 אלבז ואח' נ' רביבו ואח'
ת"א 26127-02-16 SKY GIM מועדון בריאות וכושר ואח' נ' רביבו

1
2 46. בהמשך ישיר אציין כי קבלת הטענה לפיה עומדת לנתבעת הגנה לפי סעיף 15(2) לחוק בגין
3 פרסום הרשומה בפייסבוק עלול להוביל למדרון חלקלק, לפיו כל ביקורת פוגענית ועולבת כלפי
4 נותן שירות ברשת החברתית תהיה זכאית להגנה לפי הסעיף האמור. ואולם ברי כי בין הנתבעת
5 לבין יתר חברי הרשת החברתית פייסבוק, שמספרם כיום עומד על מיליארדים, לא מתקיימים
6 יחסים המלמדים על חובה מצידה לפרסם הרשומה, ומכל מקום ראוי לבחון כל מקרה לגופו
7 בהתאם לנסיבותיו.

8
9 47. לא זו אף זו; לאחר שעיינתי בראיות ושמעתי את עדויות הצדדים, התרשמתי כי הנתבעת נעדרת
10 תום לב הנדרש כתנאי הכרחי להחלת ההגנה. הדבר מתבטא בכך שברשומה שפרסמה הנתבעת
11 אין כל התייחסות לשיחה שנערכה בינה לבין התובע טרם הפרסום, במסגרתה הציעה לה לקבל
12 אימון נוסף (ואף הציע כי לא יהיה נוכח במכון הכושר בזמן האימון לאור הסכסוך אליו נקלעו),
13 ושציין בפניה את עניין תוקף המנוי לתקופה של שלושה חודשים. ניכר כי בבסיס פרסומה של
14 הנתבעת את הרשומה עומדת תחושת כעס ועלבון לאחר השיחה הטלפונית בין השניים, וכי לא
15 חובה מוסרית עמדה בבסיס הפנייה לרשת החברתית.
16 בשים לב לאמור, ובהיעדר רכיב תום הלב, הרי שמתייתר הצורך לבחון תחולת סעיף 15(3)
17 לחוק, אולם אציין כי ממילא לא הובהר כראוי על ידי הנתבעת מהו אותו עניין אישי אשר הקיים
18 לנמעני הרשומה שפרסמה.

19
20 48. טענה נוספת של הנתבעת היא כי התובע וויתר על זכות התביעה, שכן, לדידה, בתגובתו לרשומה
21 של הנתבעת התיר לה להותיר הפרסום "סיגל את יכולה... להשאיר את הפוסט הזה חד צדדי"
22 (ציטוט התובע כפי שהובא בפס' 112 לסיכומי הנתבעת). טענה זו אין בה ממש, ומוטב היה לו
23 לא נטענה. התובע התייחס לטענה זו בסיכומי התשובה מטעמו (פס' 37), תוך שפרסם את
24 הציטוט כולו המלמד, באופן שלא מטיל ספק כי אמירתו זו התייחסה לעובדה כי הנתבעת
25 מחקה חלק מן התגובות לרשומה שלה, וממילא לא הייתה בכך משום הסכמתו להותרת
26 הרשומה באופן הפוגע בשמו ובעסקו.

27

28

29

התביעה שכנגד

30 49. אפתח ואומר כי דין התביעה שכנגד להידחות. כזכור, התביעה שכנגד מיוחסת לאמירות של
31 התובע, הנתבעת שכנגד 2 והנתבעת שכנגד 3, במסגרת תגובות שלהם לרשומה שפרסמה
32 הנתבעת. הפכתי והפכתי בתגובות אלה ולא מצאתי כיצד אמירות אלה עולות כדי לשון הרע
33 החייב בפיצוי. יתרה מכך, הנתבעת מבקשת בתביעתה שכנגד לאמץ פרשנות מרחיבה ומרחיקת

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 45382-02-16 אלבז ואח' נ' רביבו ואח'
ת"א 26127-02-16 SKY GIM מועדון בריאות וכושר ואח' נ' רביבו

- 1 לכת, ובוודאי שאין פרשנות זו של הביטויים האמורים עולה בקנה אחד עם המבחנים
2 הפסיקטיים לבחינת לשון הרע.
3
- 4 50. הנתבעת מייחסת לדברי התובע במהלך שיחתם הטלפונית, בטרם פרסמה את הרשומה נשוא
5 התביעה העיקרית, לשון הרע, שכן ניהל שיחת הטלפון כשלצדו צדדים שלישיים. טענה זו אין
6 בידי לקבל. המדובר בשיחת טלפון בה דרשה הנתבעת לקבל שני אימונים נוספים אשר לשיטתה
7 הייתה זכאית להם. עצם השימוש של התובע בלשון "איזה שטויות" וכן "אין דבר כזה" איננה
8 יכולה לעלות כדי לשון הרע, ואיני שותפה לדעת הנתבעת לפיה המסקנה המשתמעת מדברים
9 אלה היא כי היא משקרת, אלא שהצדדים חלוקים בשאלת מספר האימונים להם היא זכאית.
10
- 11 51. הדברים נכונים עוד יותר ביחס לתגובות שפרסמו הנתבעים שכנגד לרשומה של הנתבעת. בתוך
12 כך, טוענת הנתבעת כי העובדה שהתובע עשה שימוש במילה "הכפשות" מהווה לשון הרע החייב
13 בפיצוי, ואולם אין כך הדבר. המדובר בתגובה של התובע לרשומה של הנתבעת ותוכנה המלא
14 הינו "אבקש ממך להפסיק את ההכפשות נגדי ולפרסם התנצלות שאם לא כן לא תיוותר לי
15 כל דרך כי אם לפנות לערכאות כדי לשמור על זכויותי כדין". כמו כן, התובע כתב תגובה נוספת
16 בה הרחיב את טענותיו ורשם בתחילתה "אם החלטת לפתוח את זה כאן בעולם הפייסבוק
17 ולהכפיש את שמי הטוב מול כולם". יוצא אפוא כי פרשנותה של הנתבעת למילה הכפשות הינה
18 מרחיקת לכת ואינה עולה כדי לשון הרע.
19
- 20 52. באשר לתגובה של הנתבעת שכנגד 3 אשר הגיבה לפוסט ברשמה "את יודעת לקרוא?" וכן "אם
21 עוד מישהו או מישהי רוצה שאני אעזור לה/ לחשב כמה חודשים זה שלושה חודשים
22 מאוקטובר, אני זמינה"- גם הם אינם עולים כדי לשון הרע. הנתבעת טענה כי המסקנה
23 האפשרית היחידה המשתמעת ממשפטים אלה של הנתבעת שכנגד 3 היא כי "גב' רביבו
24 (הנתבעת- מ.ק) היא מטומטמת שאינה מסוגלת לחשב תקופה של 3 חודשים ואינה יודעת
25 לקרוא" (פס' 133 לסיכומי הנתבעת). אכן מדובר בהתכתבות צינית ורדודה בין הצדדים, ואולם
26 קשה להלום מצב בו תגובות לגיטימיות של עובדי מכון הכושר יקבלו משמעות כה רחבה, הרבה
27 מעבר לפרשנות הסבירה, באופן שאינו עולה בקנה אחד עם החוק והפסיקה בענייני לשון הרע.
28
- 29 53. למעלה מן הצורך אציין כי אף אם הייתי רואה בתגובותיהם של הנתבעים שכנגד משום לשון
30 הרע, הרי שיש ממש בטענת התובע כי עומדת להם הגנה לפי סעיף 15(10) לחוק איסור לשון
31 הרע, ולפיו "הפרסום לא נעשה אלא כדי לגנות או להכחיש לשון הרע שפורסמה קודם לכן"
32 המהווה אחד מסעיפי המשנה של הגנת תום הלב. קשה להלום מצב בו הנתבעת היא זו
33 שהחליטה להעביר את המחלוקת לזירה האינטרנטית לעיני כל, ותגובות עובדי מכון הכושר,

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 45382-02-16 אלבז ואח' נ' רביבו ואח'
ת"א 26127-02-16 SKY GIM מועדון בריאות וכושר ואח' נ' רביבו

- 1 אשר כפי שהובא לעיל הינן תגובות לגיטימיות ומאוזנות ברובן, יתפסו כלשון הרע החב בפיצוי.
2 קבלת התביעה שכנגד יש בה כדי לנטרל ואף לשתק את חופש הביטוי של התובע וצוות עובדיו
3 אשר ראה לנכון להגיב לטענות הנתבעת כפי שפרסמה ברשומתה.
4
5 54. יתרה מכך, אחת מטענות ההגנה של הנתבעת במסגרת כתב הגנתה הינה כי כל תכליתה של
6 התביעה העיקרית להרתיע ולמנוע כל ביקורת לגיטימית נגד מכון הכושר בבעלותו, באופן
7 העולה כדי שימוש לרעה בהליכי משפט ופגיעה בחופש הביטוי. ברם, בד בבד לטענה זו הגישה
8 הנתבעת תביעתה שכנגד, בגדרה מבקשת להכיר, באופן מאולץ ומלאכותי, בתגובותיהם של
9 הנתבעים שכנגד כפרסומים המהווים לשון הרע, תוך פגיעה אנושה בחופש הביטוי של
10 האחרונים. מכל מקום, טענה זו של הנתבעת לא הושמעה בסיכומיה, ואין לי אלא להניח כי
11 טענה זו נזנחה, וטוב שכך.
12
13 55. באשר לטענת הנתבעת לפיה בהיעדר תצהיר חתום של הנתבעת שכנגד 2, כמו גם נוכח
14 היעדרותה ממועד ההוכחות, יש להעניק פסק דין לטובתה- דינה להידחות. העובדה כי הנתבעת
15 שכנגד 2 לא התייצבה למועד ההוכחות או חתמה על תצהיר אין בה כדי לקבוע אפריורית כי
16 מדובר בפרסומים המהווים לשון רע, וברי כי על בית המשפט לבחון הפרסומים על פי אמות
17 המידה שהותוו בפסיקה. מכל מקום, וכפי שצוין לעיל, לא מצאתי כי תגובות אלה מהוות
18 פרסום לשון הרע, כי אם תגובות לגיטימיות של עובדי מכון הכושר לטענת הנתבעת ברשומתה.

סיכום ביניים

- 21
22 56. נוכח האמור לעיל, אני קובעת כי הנתבעת פרסמה לשון הרע נגד התובע, ואין הפרסום חוסה
23 תחת איזו מן ההגנות המנויות בחוק איסור לשון הרע, ומשכך היא חבה בפיצוי לתובע. בנוסף,
24 תביעתה שכנגד של הנתבעת נדחית; אין לראות בתגובות שפורסמו על ידי הנתבעים שכנגד
25 כמהווים לשון הרע החב בפיצוי.
26

הפיצוי

- 27
28
29 57. כאמור, בדיון קדם משפט מיום 18.01.17 צמצם התובע תביעתו לתביעת לשון הרע ללא
30 הוכחת נזק, לפי סעיף 7א לחוק המורה בזה הלשון:

(א) ...

(ב) במשפט בשל עוולה אזרחית לפי חוק זה, רשאי בית המשפט לחייב את הנתבע לשלם
לנפגע פיצוי שלא יעלה על 50,000 שקלים חדשים, ללא הוכחת נזק.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 45382-02-16 אלבז ואח' נ' רביבו ואח'

ת"א 26127-02-16 SKY GIM מועדון בריאות וכושר ואח' נ' רביבו

1 (ג) במשפט בשל עוולה אזרחית לפי חוק זה, שבו הוכח כי לשון הרע פורסמה בכוונה
2 לפגוע, רשאי בית המשפט לחייב את הנתבע לשלם לנפגע, פיצוי שלא יעלה על
3 כפל הסכום כאמור בסעיף קטן (ב), ללא הוכחת נזק.
4

5 58. בשורה ארוכה של פסקי דין עמדה הלכה פסוקה על התכליות השונות בבסיס מנגנון הפיצוי
6 בעוללת לשון הרע. היטיב לתאר זאת כב' השופט פוגלמן ב-ע"א 6903/12 canwest global
7 communications corp נ' עזור (22.07.15):
8

9 מקובלת הדעה כי שלוש תכליות עומדות ביסוד פסיקת פיצויים לנפגע מעוללת לשון
10 הרע: ראשונה היא התכלית התרופתית, שנועדה להשיב את המצב לקדמותו, קרי:
11 למצב ששרר בטרם נפגע שמו הטוב של הנפגע (ראו אצל שנהר, בעמ' 369). בהקשר זה
12 יש אף הסבורים כי פסיקת הפיצויים משיבה במידת מה את זכותו של הנפגע לשם
13 טוב, נוכח ההכרה השיפוטית בפגיעה שנגרמה לו. שנייה – התכלית החינוכית-
14 הרתעתית, שמטרתה "שיחנכו את הקהל ויחדירו לתודעתו כי שמו הטוב של אדם, בין
15 אם הוא איש פרטי, ובין אם איש ציבור, אינו הפקר" (ע"א 30/72 פרידמן נ' סגל, פ"ד
16 כז(2) 244, 225 (1973) (להלן: עניין פרידמן)). שלישית ואחרונה היא התכלית העונשית
17 (אשר לעתים נכרכת בתכלית החינוכית-הרתעתית), הקשורה בכוונת המפרסם,
18 ושליפה יש ליתן את הדעת בפסיקת פיצויים בגין לשון הרע לשאלה אם הפרסום נעשה
19 בכוונה תחילה לפגוע (הדגשות לא במקור - מ.ק.).
20

21 59. בדברי ההסבר להצעת החוק נכתב שמטרתה "להרתיע מוציאי לשון הרע בדרך של קביעת
22 סנקציה של פיצויים ללא הוכחת נזק" (הצעת חוק איסור לשון הרע (תיקון מס' 8) (פיצויים
23 ללא הוכחת נזק), התשנ"ח-1998, ה"ח 2748, 568; ע"א 89/04 נודלמן נ' שרנסקי (04.08.08)).
24 עוד יוער כי מנגנון הפיצוי ללא הוכחת נזק נועד להוות פתרון לקושי הקיים בקביעת פיצוי
25 בעוללת לשון הרע, שעיקרו בכימות פגיעה בשם הטוב של אדם.
26

27 60. התובע מבקש לחייב את הנתבעת בפיצוי על סך 100,000 ₪, וזאת לפי סעיף 7א(ג) לחוק המורה
28 כי מקום בו הוכח כי פרסום לשון הרע פורסם בכוונה לפגוע, ניתן יהיה להשית כפל הסכום
29 האמור בסעיף 7א(ב). הוכחת רכיב הכוונה לפגוע איננו עניין של מה בכך, ועל התובע להוכיח
30 כוונה זו באמצעות ראיות המצביעות על התנהגות מכוונת שנועדה לפגוע. ראו לעניין זה בפסק
31 דינו של כב' השופט זילברטל ב-רע"א 5022/13 הרב אמנון יצחק נ' דנון תקשורת בע"מ
32 (08.09.13):

33 "שכן אם די יהיה בקיומה של צפיות שהפרסום המעוול יפגע במושא הדברים על מנת
34 שייקבע כי מדובר בפרסום שנעשה בכוונה לפגוע, נמצא שכל פרסום שיש בו לשון הרע,

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 45382-02-16 אלבז ואח' נ' רביבו ואח'
ת"א 26127-02-16 SKY GIM מועדון בריאות וכושר ואח' נ' רביבו

- 1 בשל טבעו ככזה, ייחשב כפרסום שנעשה בכוונה לפגוע. נדרש, אפוא, קיומו של יסוד
2 נוסף, של התנהגות זדונית, של כוונה "של ממש" לפגוע...".
3
4 61. בהינתן האמור לעיל, לא הוכח כדבעי כי בבסיס פרסום הרשומה היתה כוונה לפגוע, פגיעה כזו
5 העומדת בקריטריונים הפסיקטיים. אכן, וכפי שצוין לעיל, לא ניתן לייחס לנתבעת תום לב
6 בפרסומה הפזיז את הרשומה המדוברת, ואולם לא התרשמתי כי בבסיס פרסומה עומדת כוונה
7 זדונית ומרושעת להזיק לתובע, כי אם דרך להוצאת קיטור ולפרוק כעסה. ברי כי אין באמור
8 כדי להצדיק התנהלותה זו של הנתבעת, ומכל מקום הוכח כי פרסום הרשומה מהווה לשון הרע
9 החייב בפיצוי.
10
11 62. נותר איפא לקבוע את סכום הפיצוי הראוי להשית על הנתבעת בגין פרסום הרשומה. בקביעת
12 הסכום האמור, הבאתי בחשבון את תוכן הרשומה, ובפרט את העובדה כי עיקר לשון הרע
13 מתבטא בביטוי "גזל"; הרקע לכתיבתה והיחסים בין התובע לנתבעת; ומימד החשיפה של
14 הרשומה אשר זכה למספר שיתופים, 25 חיבובים ו-170 תגובות. יוער כי חלק מן התגובות הינן
15 שרשורים שמקורם בתגובה אחת, ומשכך אין לראות בהן תגובות של 170 משתמשים שונים.
16 יתרה מכך, הגם שנטען על ידי התובע כי פוטנציאל החשיפה עומד על כ-23,500 צפיות, הרי
17 שנתון זה לא הוכח, וממילא הרשומה הוסרה לבסוף מן הרשת.
18
19 63. הצדדים טענו לעניין מועד הסרת הרשומה. כזכור, בהחלטתי מיום 11.02.16 הוריתי על הסרת
20 הרשומה על ידי הנתבעת. התובע טען כי הנתבעת הסירה הרשומה אך ביום 14.2.16, בעוד
21 האחרונה טענה כי זו הוסרה עוד ביום 11.2.16. נטען על ידי הנתבעת כי צילומי המסך שהוגשו
22 על ידי התובע להוכחת מועד הסרת הרשומה הינם מזויפים ונועדו להטעות את בית המשפט.
23 אינני סבורה כי אכן כך הדבר, והסבר התובע לעניין זה מניח את הדעת, ולפיו מדובר היה
24 בצילום מסך של צילומי מסך אחרים, ומשכך הנתונים הצדדיים (בדבר אחוז טעינת הבטרייה
25 וכד') נותרו זהים בכל שלושת הימים. כך או כך, הרי שמדובר בפער זמנים של מספר ימים בודד,
26 ואין בפער האמור כדי לשנות דרמטית את גובה הפיצוי שממילא מצוי ברף הנמוך יחסית.
27
28 64. כאמור לעיל, קביעת שיעור הפיצוי בגין פרסום לשון הרע אינה מלאכה מתמטית, וברי כי
29 הקביעה מושפעת מן הנסיבות הפרטניות העולות בכל מקרה ומקרה. עם זאת, בחינת הפסיקה
30 הנוהגת בעניין זה יש בה כדי לשפוך אור על הפיצויים המושגים לרוב בגין לשון הרע בנסיבות
31 הדומות לענייננו (ראו למשל ת"א (ת"א) 54725-12-16 שי עמר נ' עדי אומר (פורסם בנבו,
32 26.05.19); תא"מ (קריות) 14987-04-17 אילן טקסירו נ' דורון ביטון (פורסם בנבו, 14.02.19);
33 תא"מ (חי) 13361-12-18 אביעד זגה נ' נופר רבוך (פורסם בנבו, 10.07.19); תא"מ (חי) 39205-

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 45382-02-16 אלבז ואח' נ' רביבו ואח'
ת"א 26127-02-16 SKY GIM מועדון בריאות וכושר ואח' נ' רביבו

1 09-18 נטלה בובלי נ' דורון שפר (פורסם בנבו, 10.06.19); ת"א (י-ם) 24777-01-17 שלמה בניזרי
2 נ' אלינור כהן (פורסם בנבו, 07.04.19). סכומי הפיצוי נעים בין 5,000 ₪ ל-10,000 ש"ח

3

4

5

6

7

8

סוף דבר

9 65. בהתחשב בקביעה כי הנתבעת עוולה כלפי התובע בלשון הרע, ולא נמצאה לה הגנה מההגנות

10 הקבועות בחוק, בהתחשב בסכומי הפיצוי הנוהגים בנסיבות דומות, אני מוצאת לנכון לחייב

11 את הנתבעת לשלם לתובע סך של 7,000 ₪.

12 אני מחייבת את הנתבעת לשאת בהוצאות משפט ואגרה חלקית בסך כולל של 7,500 ₪.

13 שני הסכומים יישאו הפרשי הצמדה וריבית מהיום ועד התשלום בפועל.

14

15 66. אני דוחה את התביעה שכנגד ומחייבת את הנתבעת לשלם בשל כך הוצאות משפט נוספים

16 בסך 3,000 ₪. קבעתי הוצאות משפט נמוכות יחסית, משום שמדובר בתביעות שהדיון בהן

17 אוחד, ומשום שהתרשמתי שהנתבעת התחרטה על הפרסום אף כי לא הודתה בכך וביקשה

18 להימנע מניהול המשפט, אולם התובע הוא זה שעמד על ניהול התביעה עד תום.

19

20

21 ניתן היום, ז' אב תשע"ט, 08 אוגוסט 2019, בהעדר הצדדים.

22

מרים קסלסי, שופטת

23

24

25

26

